

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Економіко-гуманітарний інститут, гуманітарний факультет
(повне найменування інституту, назва факультету)

Кафедра міжнародних економічних відносин
(повна назва кафедри)

КВАЛІФІКАЦІЙНА ДИПЛОМНА МАГІСТЕРСЬКА РОБОТА

на тему Вплив олігархічного капіталу на функціонування міжнародного
нафтогазового ринку

Виконала

студентка 6 курсу, групи Гф-213м
спеціальності 292 «Міжнародні економічні
відносини», ОПП «Міжнародний бізнес»
(код і назва напрямку підготовки, спеціальності)

Шафоростова Є.Г. _____
(прізвище та ініціали студента)

Керівник Ситников М.М. _____
(прізвище та ініціали)

Рецензент Афендікова Н.О. _____
(прізвище та ініціали)

м. Запоріжжя
2018 р

РЕФЕРАТ

КМДР: 109 с., 8 рис., 2 табл., 10 формул, 57 джерел, 1 додаток.

Мета роботи – з’ясування впливу олігархічного капіталу на розвиток світового нафтогазового ринку в сучасних умовах.

Об’єкт дослідження - закономірності функціонування міжнародного нафтогазового ринку.

Предмет дослідження – особливості впливу олігархічного капіталу на розвиток нафтогазового ринку.

Методи дослідження – теоретичні методи узагальнення та порівняння для аналізу науково-практичного матеріалу; методи теоретичного аналізу, пізнавального синтезу та системно-структурний методи – для систематизації даних наукової, науково-методичної літератури та періодичних видань; економіко-статистичний – для виявлення тенденцій діяльності олігархічних угруповань на світовій арені; графоаналітичний – для наочного відображення кваліфікаційної роботи.

Анотація: У магістерській роботі розглянуто світовий нафтогазовий ринок, його розвиток і функціонування під впливом олігархічного капіталу. В роботі розглянуто теоретичні витoki формування олігархічного капіталу. Проаналізовано динаміку і структуру нафтогазового ринку. З’ясовано загрози олігархічних угруповань економіці країн світу. На основі виявлення суті, значення та тенденцій розвитку нафтогазового сектору визначено, що на ринку діє жорстка конкуренція, яка контролюється країнами ОПЕК. Оцінено вплив олігархічного капіталу на функціонування нафтогазового ринку в країнах з трансформаційною економікою. Визначено шляхи подолання залежності енергетичного сектору від олігархічних угруповань як в країнах, так і в світовій економіці.

КАПІТАЛІЗМ, ОЛІГАРХІЧНИЙ КАПІТАЛ, СВІТОВИЙ НАФТОГАЗОВИЙ РИНОК, КАРТЕЛІЗАЦІЯ НАФТОГАЗОВОГО РИНКУ,

СВІТОВІ ЦІНИ НА НАФТУ, КРАЇНИ ОПЕК, SAUDI ARAMCO, BRITISH PETROLEUM, CHEVRON.

Аннотация: В магистерской работе рассмотрен мировой нефтегазовый рынок, его развитие и функционирование под влиянием олигархического капитала. В работе рассмотрены теоретические истоки формирования олигархического капитала. Проанализирована динамика и структура нефтегазового рынка. Выявлены угрозы олигархических группировок экономике стран мира. На основе выявления сути, значения и тенденций развития нефтегазового сектора определено, что на рынке действует жесткая конкуренция, которая контролируется странами ОПЕК. Оценено влияние олигархического капитала на функционирование нефтегазового рынка в странах с трансформационной экономикой. Определены пути преодоления зависимости энергетического сектора от олигархических группировок, как в странах, так и в мировой экономике.

КАПИТАЛИЗМ, ОЛИГАРХИЧЕСКИЙ КАПИТАЛ, МИРОВОЙ НЕФТЕГАЗОВЫЙ РЫНОК, КАРТЕЛИЗАЦИЯ НЕФТЕГАЗОВОГО РЫНКА, МИРОВЫЕ ЦЕНЫ НА НЕФТЬ, СТРАНЫ ОПЕК, SAUDI ARAMCO, BRITISH PETROLEUM, CHEVRON.

Abstract: The master's thesis considers the world oil and gas market, its development and functioning under the influence of oligarchic capital. The thesis considers the theoretical origins of the formation of oligarchic capital. The dynamics and structure of the oil and gas market are analyzed. The threats of oligarchic groups to the economies of the world are revealed. On the basis of revealing the essence, significance and trends of the development of the oil and gas sector, it's determined that the market is subject to severe competition, which is controlled by OPEC countries. The influence of oligarchic capital on the functioning of the oil and gas market in countries with a transformational economy is estimated. The ways of overcoming the dependence of the energy sector on oligarchic groups, in countries and the world economy, are determined.

CAPITALISM, OLIGARCHIC CAPITAL, WORLD OIL AND GAS MARKET, CARTELIZATION OF OIL AND GAS MARKET, WORLD OIL PRICES, OPEC COUNTRIES, SAUDI ARAMCO, BRITISH PETROLEUM, CHEVRON.

ЗМІСТ

Завдання на кваліфікаційну дипломну магістерську роботу.....	2
Реферат.....	4
Перелік умовних позначень, символів. Одиниць, скорочень і термінів	8
Вступ.....	9
1 ТЕОРЕТИЧНІ ВИТОКИ ФОРМУВАННЯ ОЛІГАРХІЧНИХ УГРУПУВАНЬ.....	13
1.1 Поняття та сутність олігархічного капіталу	13
1.2 Формування олігархічних угруповань у період становлення капіталізму.....	20
1.3 Особливості розвитку олігархічного капіталу в умовах глобалізації.....	27
2 АНАЛІЗ ТЕНДЕНЦІЙ ФУНКЦІОНУВАННЯ НАФТОГАЗОВОГО РИНКУ.....	32
2.1 Механізм функціонування світового нафтогазового ринку.....	32
2.2 Роль олігархічного капіталу в перерозподілі нафтогазового ринку.....	43
2.3 Тенденції функціонування нафтогазового ринку в країнах з трансформаційною економікою.....	47
3 ЗАГРОЗИ ОЛІГАРХІЧНИХ УГРУПУВАНЬ ЕКОНОМІЦІ КРАЇН СВІТУ.....	70
3.1 Стратегія країн ОПЕК на мінімізацію впливу олігархічних угруповань.....	70
3.2 Основні елементи механізму протидії олігархічного капіталу.....	77
3.3 Шляхи подолання залежності енергетичного сектору від олігархічних угруповань в умовах глобалізації.....	81
4 ОХОРОНА ПРАЦІ ТА БЕЗПЕКА У НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЯХ...	85
4.1 Аналіз потенційних небезпек.....	85
4.2 Заходи по забезпеченню безпеки.....	86
4.3 Заходи по забезпеченню виробничої санітарії та гігієни праці.....	87
4.4 Заходи з пожежної безпеки.....	91
Висновки.....	96
Перелік джерел посилань.....	101
Додаток А Попит і пропозиція нафти у світі.....	106

ПЕРЕЛІК ДЖЕРЕЛ ПОСИЛАНЬ:

1. Harris, M. Cannibals and kings: The origins of cultures. New York, Random House, 1991; 255 p.
2. Lun Yu. The analects of Confucius. Lunyu VIII. 13, 2003, 201 p.
3. Кузьминець О.В., Дурнов Є.С., Сокур Ю.В. Історія держави та права зарубіжних країн: навч. посібник. Київ, 2012. 242 с.
4. Barnes J. Aristotle. Politics. New York, 2001, 176 p.
5. Tabachnick D., Koivukoski T., On Oligarchy: Ancient Lessons for Global Politics, University of Toronto Press, 2011, 240 p.
6. Линтнер В.. Італія, Історія Італії, Москва, 2007 р., 384 с.
7. Simonton M., Classical Greek Oligarchy: A Political History. Princeton University Press, 2017, 307 p.
8. Robinson W. A Theory of Global Capitalism: Production, Class, and State in a Transnational World, Johns Hopkins University Press, 2004, 200 p.
9. Williams E., Capitalism and Slavery, Chapel Hill, N.C., 1944, 307 p.
10. Barbara M. American History: Slavery in North America, 1st Edition., 2017, London, 104 p.
11. David G. Johnson; The Medieval Chinese Oligarchy. The Journal of Asian Studies, 1978, Vol. 38, No. 1, pp. 127
12. The glasgow edition of the works and correspondence of Adam Smith. An Inquiry into the Nature and Causes of the Wealth of Nations. 1979, 617 p.
13. Llewellyn J., "Capitalist America", Alpha History. URL: <https://alphahistory.com/coldwar/capitalist-america> (дата звернення: 15.09.2018)
14. Warren S. Oligarchic Capitalism: Arguable Reality, Thinkable Future? Gramm Journal of Economic Issues, 1980, Vol. 14, No. 2, pp. 411-432

15. Development of capitalism as a system. URL:
<https://www.britannica.com/topic/capitalism> (дата звернення :16.09.2018)
16. Ruehl J. Who are the American Oligarchs? Bank. URL:
<https://blog.politicsmeanspolitics.com/who-are-the-american-oligarchs-8d7b42938525> (дата звернення: 18.09.2018)
17. The country that presents itself as a universal model of democracy does not meet the basic standards of a system in which the majority makes decisions. URL:
<http://en.granma.cu/mundo/2018-04-04/the-united-states-is-an-oligarchy-not-a-democracy> (дата звернення: 16.09.2018)
18. Ruehl J. Who are the American Oligarchs? Bank. URL:
<https://blog.politicsmeanspolitics.com/who-are-the-american-oligarchs-8d7b42938525> (дата звернення: 18.09.2018)
19. International Energy Agency. Statistics. URL:
<https://www.iea.org/statistics/?country=WORLD> (дата звернення: 18.09.2018)
20. Агапова Т. А. Макроэкономика / Т. А. Агапова, С. Ф. Серёгина. – М: Дело и Сервис, 2000. – 416 с.
21. Introduction to oil and gas industry. URL:
<https://www.oilandgasiq.com/strategy-management-and-information/articles/oil-gas-industry-an-introduction> (дата звернення: 22.09.2018)
22. Попит на нафту – витрати. URL:
<https://sites.google.com/site/globaloilproduction12/the-demand-for-oil> (дата звернення: 29.09.2018)
23. Бобильов Ю.Н. Приходько С.В. Фактори формування цін на нафту. – Інститут економіки перехідного періоду – 2006 г. 113 с.
24. Місячний огляд ринку нафти ОПЕК станом на листопад 2018. URL :
https://www.opec.org/opec_web/en/publications/338.htm (дата звернення: 29.11.2018)

25. Сергєєва З.Х. Нафто-газовий ринок: механізм формування світових цін на нафту, вісник Казанського технологічного університету, 2014, 301-303 с.
26. Про внесення змін до Податкового кодексу України з метою впровадження стимулюючої ставки рентної плати за користування надрами для видобування природного газу з нових свердловин : проект Закону України від 25 листопада 2016 р. № 5459. URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=60594 (дата звернення: 13.10.2018)
27. Tax income in oil gas industry in Australia/ URL: <https://www.appea.com.au/industry-in-depth/policy/tax-and-commercial/> (дата звернення: 14.10.2018)
28. Oil Change international. URL: <http://priceofoil.org/shift-the-subsidies/> (дата звернення: 14.10.2018)
29. Індекс корупції у світі. Статистичні дані. URL: https://www.transparency.org/news/feature/corruption_perceptions_index_ (дата звернення: 16.10.2018)
30. Кімберлі Амадео. Хеджування і як це працює. URL: <https://www.thebalance.com/hedge-what-it-is-how-it-works-with-examples-3305933> (дата звернення: 19.10.2018)
31. Джон В. Мітчелл. Баланс світових ринків нафти і газу змінюється - швидко. URL: <https://www.greenbiz.com/article/balance-global-oil-and-gas-markets-changing-fast> (дата звернення: 21.10.2018)
32. Декларація про співпрацю. URL: https://www.opec.org/opec_web/static_files_project/media/downloads/publications/Declaration%20of%20Cooperation.pdf (дата звернення: 21.10.2018)
33. Дослідження Public Eye щодо діяльності компанії Vitol на нафтовому ринку у Казахстані. URL: <http://stories.publiceye.ch/vitolinkasachstan/> (дата звернення: 25.10.2018)

34. Міжнародне енергетичне агентство. Статистичні дані видобутку, попиту, пропозиції та ін. URL: <https://www.iea.org/statistics/> (дата звернення: 26.10.2018)
35. Violence and Social Orders: A Conceptual Framework for Interpreting Recorded Human History by Douglass C. North, John Joseph Wallis, Barry R. Weingast, 2017, 352 p.
36. Реформа енергетичного сектора України: важливі незавершені завдання. URL: https://carnegieendowment.org/files/Ukraine_Energy_reform_UKR_Final.pdf (дата звернення: 30.10.2018)
37. Офіційні статистичні дані Нафтогазу. URL: <http://www.naftogaz.com/> (дата звернення: 01.11.2018)
38. Reforming Ukraine's Energy Sector: Critical Unfinished Business. URL: <http://www.usubc.org/site/recent-news/reforming-ukraine-s-energy-sector--critical-unfinished-business> (дата звернення: 10.11.2018)
39. World Energy Resources 2016 - World Energy Council. URL: <https://www.worldenergy.org/wp-content/uploads/2016/10/World-Energy-Resources-Full-report-2016.10.03.pdf> (дата звернення: 12.11.2018)
40. Звіт енергетичних ресурсів 2016 р. URL: <https://www.worldenergy.org/wp-content/uploads/2016/10/World-Energy-Resources-Full-report-2016.10.03.pdf> (дата звернення: 13.11.2018)
41. U.S. Energy World Administration. Analysis of Ukraine energy sector. URL: <https://www.eia.gov/beta/international/analysis.php?iso=UKR> (дата звернення: 15.11.2018)
42. The Ukrainian residential gas sector: a market untapped. URL: <https://www.oxfordenergy.org/wpcms/wp-content/uploads/2016/07/The-Ukrainian-residential-gas-sector-a-market-untapped-NG-109.pdf> (дата звернення: 14.11.2018)
43. R.G.Alsmler Jr. J.E.Horwedel R.A.Marshall D.M.Nesbitt S.M.Haas A model of the world oil market with an OPEC cartel October 1985, Pages 1089-1102

44. This Isn't Your Father's OPEC Anymore By Jason Bordoff. URL:
<https://foreignpolicy.com/2018/06/26/this-isnt-your-fathers-opec-anymore/>
(дата звернення: 16.11.2018)
45. OPEC Impact on world economy. URL: <https://fairmontequities.com/opec-impact-economy/> (дата звернення: 16.11.2018)
46. Energy wars on Middle East and Africa. URL: <https://energypost.eu/twenty-first-century-energy-wars-oil-gas-fuelling-global-conflicts/> (дата звернення: 19.11.2018)
47. Шафоростова Є. Г. Сучасне соціально-економічне становище Лівіїю .
Збірник тез доповідей щорічної науково-практичної конференції ЗНТУ
(14–18 квітня 2014 року), Запоріжжя, 2014, 124-126 с..
48. The billionaires who own Russia/ URL:
<https://theweek.com/articles/528778/billionaires-who-russia> (дата звернення: 18.11.2018)
49. Arnone M., Borlini L., Corruption. Economic Analysis in international law.
Edward Edgar Publishing, 2014, 672 p.
50. Прогноз видобутку нафти у 2019 році. Статистичні дані. URL:
<https://www.bloomberg.com/energy> (дата звернення: 05.12.2018)
51. Прогноз МВФ щодо видобутку нафти. URL:
<https://www.imf.org/external/index.htm> (дата звернення: 05.12.2018)
52. Identifying Hazards in Your Workplace. URL:
<http://www.selectinternational.com/safety-blog/identifying-hazards-in-your-workplace> (дата звернення: 06.12.2018)
53. Каталог нормативних документів України. URL: <http://csm.kiev.ua/nd>
(дата звернення: 06.12.2018)
54. Державні санітарні правила та норми. URL: <https://dnaop.com/html/40939/>
(дата звернення: 06.12.2018)
55. Державні будівельні норми стандарту. URL:
<http://www.gorsvet.kiev.ua/wp-content/uploads/2016/08> (дата звернення: 10.12.2018)

56. Наказ від 19.10. 2004 Про затвердження пожежної безпеки в Україні.

URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1410-04> (дата звернення:
15.12.2018)

57.Шоботов В.М. «Цивільна оборона» Київ, 2-ге видання. 2006 р. 437 с.